

ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ ՀԱՅՐԱՊԵՏԻ ԵՐԿՈՒ ԿՈՆԴԱԿՆԵՐԸ

այր Աթոռի օրգան «Էջմիածին» ամսագրի ներկա համարում հրատարակվում են Ամենայն Հայոց Հայրապետի երկու սրբատառ կոնդակները, մեկը Ազգային Պատրիարքարանի և Հայաստանյայց Առաքելական Ս. Եկեղեցու նվիրապետության դեմ ըմբոստացող անարժան հոգևորականների կարգալուծման մասին, իսկ մյուսը՝ Կոստանդնուպոլսի պատրիարքական ընտրությունները բույլատրելու վերաբերյալ:

Ամենայն Հայոց Հայրապետի ներկա կոնդակները արժանի են հայ հավատացյալների ուշադրությանը ոչ միայն Թյուրքիայում, այլև ողջ աշխարհում, որովհետև Թյուրքիայում և մի քանի այլ երկրներում Հայոց Եկեղեցու շուրջը ներկայումս ծավալվող խռովությունները, ինչպես երեվում է, բխում են մի ընդհանուր աղբյուրից և հետապնդում են միևնույն նպատակը — կազմալուծել տեղի հայոց Եկեղեցական իշխանությունը, խուճապ առաջացնել հայ հավատացյալների շրջանում, պառակտել այն և հայ կրոնական համայնքներն օգտագործել փաղափական մուք նպատակներով, այլ խուճով ասած, ցանկանում են շեղել Հայ Եկեղեցին փրստոնեական իր հշմարիտ ուղուց, փաշել նրան փաղափական ոլորտի մեջ և դարձնել խամանիկ իրենց փաղափականության:

Այս բոլորով բնական է, նաեւ պարհ են նարթում որոշ բախտախնդիր մարդկանց համար՝ բախանցելու Հայ Եկեղեցու ղեկավար մարմինները՝ բնական խորհուրդներն իրենց ձեռքը վերցնելու և հայ Եկեղեցիները փաղափական մուք նպատակներով օգտագործելու համար:

Հարկ չկա նշելու, որ նման վերաբերմուն-

քը Հայոց Եկեղեցու նկատմամբ այնպիսի մի անյուր ապօրինություն է, որի նմանը երբեք էա չի տեսել իր պատմության ողջ ընթացքում:

Հայոց Եկեղեցին, որ փրստոնյա հնագույն Եկեղեցիներից մեկն է, իր գոյության ողջ ընթացքում երբեք փաղափականությամբ չի զբաղվել, երբեք կոկիվ և սպանություն չի փառնել: Նա ամեն կերպ աշխատել է հեռու կանգնել փաղափականությունից: Եվ այս շիտակ դիրքի անհերքելի ապացույցն են իր քաղաքագրա նախատակները, որոնք նախընտրել են մեռնել սրբագործված այդ սկզբունքով, քան խրովիլակ դառնալ փաղափական այս կամ այն հասանքի կամ անհատ բռնակալի ձեռքում:

Հավատարիմ անցյալի ավանդական այս կարգին, Հայ Եկեղեցին ներկա շրջանում ևս հեռու է կանգնած փաղափականությունից: Նա այժմ, համեմատաբար, ավելի քան ազատ է ազգային-փաղափական հոգսերից, որոնք անցյալում, իր կամքից անկախ, իր ուսերի վրա էին ծանրացել, հայ ժողովրդի փաղափական անկախությունը կորցնելու հետևանքով: Հայրենի սեփական կառավարության ստեղծումով, այս 30 տարի է, որ Հայ Եկեղեցին իսպառ ազատվել է փաղափականությունից և փաղափական հոգսերից: Փա՛ռք Տիրոջն Ամենակալին. հայ ժողովուրդն այժմ ունի Սովետական Միության փառապանծ ընտանիքի մեջ մտնող այնպիսի պետականություն և կառավարական այնպիսի փաղափառներ, որոնց նախանձել կարող են շատ պետություններ: Հասկանալի է, որ նման փաղափառներն ունեցող հայրենի պետությունն ամենևին կարիք չունի հայ Եկեղեցականների փաղափականությանը, եթե նրանք ցանկանան իսկ:

Հայոց Եկեղեցու փաղափականությունից հեռու կանգնելու և փաղափականությամբ

չգրավելու այդ սկզբունքը առաջնորդող սկզբունք է Մայր Հայրենիքի և Սփյուռքի բեմերի ղեկավարության համար: Ամենայն Հայոց Հայրապետությունն իր ամենօրյա հրահանգներով պատվիրում է իր հավատացյալ ժողովրդին՝ Հեռուի ԿԱՆԳԵՆԻ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԳՈՐԾՈՒՆԵՐԻԹՅՈՒՆԻՑ ԵՎ ԼՈՅԱԼ ԴԻՐՔ ՎԵՐՅՆԻՆ ՏԵՂԱԿԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԵՎ ՄԱՐ: Եվ բոլոր բեմերի առաջնորդները որդիական հնազանդությամբ կատարում են Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնից տրված այս կարևոր հրահանգը:

Չհայած դրան, մի ինչ որ մուր ձեռք փորձում է պառակտել Կոնստանդնուպոլսի հայ հավատացյալ համայնքը, կրե՛ր հրահե՛լ, կողմերին իրար դեմ հանել և վե՛ն ու ֆաշիզմի սարքերով, խուճապ առաջացնել հայ հավատացյալների շարքերում: Այդ նույն սև ձեռքը աշխատում է այսօր այստեղ ևս հանապա՛հ հարքել վարձված անարժան մարդկանց համար և Հայոց Եկեղեցին օգտագործել ֆաշիական նպատակներով:

Ծավով իմացվեց, որ Կոստանդնուպոլսի ըմբոստացած հայ հոգևորականների շարքում գտնվել են նույնիսկ մարդիկ, որոնք հրապարակով խոստովանել են, որ իրենց արած ամեն մի ֆալս պայմանավորված է եղել օտարերկրյա ուժերի հետ, որոնց քեղադրությամբ և գործել են նրանք: Ահա այդ չի՛ք հոգևորականներին է, այդ ազգային և կրոնական նկարագիրը կորցրած մարդկանց՝ Հմայակ վարդապետ Պախրիարյանին. Շիկահեր կոչվող ֆախանային և Փափազյան վարդապետին, որ Ամենայն Հայոց Հայրապետը կարգալույծ է հայտարարել:

Ըստ որում, հեռատես և իմաստուն Հայրապետն իր այդ որոշումը կայացրել է մեծ ուշացումով, մանրամասն ուսումնասիրելով Կոստանդնուպոլսի հայ համայնքում տեղի ունեցող իրադարձությունները, միաժամանակ հնարավորություն տալով ապստամբ հոգևորականներին անդրադառնալու իրենց պախարակելի արարքներին, զգալու իրենց սխալները և հեռու կանգնելու իրենց խոտոր հանապարհից: Սակայն այդ մարդկանց հետագա գործելակերպը, նրանց կազմակերպած նոր խռովությունները ցույց տվեցին

որ նրանք բացարձակ այլասերված են և նրանց Հայաստանյայց Եկեղեցու ծոցում պանծել այլևս անհանդուրժելի է:

Այս բոլորից հետևում է, որ Հայաստանյայց Առաքելական Սուրբ Եկեղեցին, Սփյուռքի մի շարք երկրներում, կանգնած է ծանր փորձության առաջ: Համաշխարհային նոր հրդեհ հրահրող սև ուժերը տեղագրվել են մարդկությանը նոր արյան ծովի մեջ ֆաշի, աշխատում են իրենց համախոհներ փնտռել բոլոր տեսակ կրոնական և հասարակական կազմակերպությունների մեջ: Նրանց ուշադրությունից չեն վրիպել նաև Սփյուռքի հայոց Եկեղեցական կազմակերպությունները: Այդ են ապացուցում Թյուրքիայում և մի քանի այլ երկրներում Հայոց Եկեղեցու շուրջը ծավալված իրադարձությունները: Նրանք ամեն տեսակ հակաֆրիստոնական պախարակելի հանապարհով ցանկանում են կտրել Սփյուռքի հայ հավատացյալներին իրենց սիրելի Մայր Աթոռից և Մայր Հայրենիքից և նրանց դեմ հանել:

Ամենայն Հայոց Հայրապետը կոչ է անում իր հավատացյալներին՝ երբեք չընկերվել և չհուսահատվել. «Մենք, որպես Ամենայն Հայոց Կաթողիկոս, հավատով ներշնչված, հորդորում ենք մեր սիրալուր օգնականներին՝ աներկյուղ լինել և հավատարիմ մնալ հայրենի դարավոր սրբության՝ Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնին, Հայոց Հայրապետության և լուսավորչանման Հայ Եկեղեցուն, խոնավի շենքարկվել, քչնամիների նեղ ու պատիւ խոստումներին չհավատալ, այլ հաստատուն հավատով կռուչել մեր հնադարյան պանծալի Հայաստանյայց Առաքելական Ս. Եկեղեցուն...»:

Հայոց Եկեղեցին անցյալում շատ է տեսել բռնակալների հալածանք և տառապանք, սակայն տոկացել է, պայքարել և հաղթանակել: Կանկած լինել չի կարող, որ բարոյական բարձր նկարագիր ունեցող հայ հավատացյալ ժողովուրդը, որ համակված է Մայր Աթոռի և Մայր Հայրենիքի նկատմամբ որդիական անխաղախ սիրով, անվարան կողմավորի Սփյուռքի որոշ երկրներում Հայ Եկեղեցու համար պատրաստված նոր փորձությունները: Հայ հավատացյալ ժողովրդին ո՛չ մի ֆիզիկական ուժ, ո՛չ մի սպառնալիք չի գործի չէ կտրել իր սիրելի Ս. Էջմիածնից, որը դարձել շարունակ իր հորդորի խոսնակ

հայ հավատացյալների համար մխիթարության կենսատու աղբյուր է հանդիսացել և սիրագործով մայր:

Վեհափառ Հայրապետի հուսադրիչ խոսքն է, որ այսօր, փորձության այս ծանր ժամին, նորից հնչում է Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնի հիմնավոր կամարներից՝ լինել շրջանայաց, կարգապահ, հեռատես և լրջախոհ: Չարագուշակ ուրուներ են պատվում Հայոց Եկեղեցու շուրջը Մերձավոր Արևելքի մի քանի երկրներում: Նկարագիրը կորցրած կաշառված հայանուն մարդիկ արդեն գործի են անցել: Քաղաքացիական հագուստ հագած

ոստիկանների և Երիցս ճգովյալ փառամոլ Պախիարյանների ձեռքով նրանք ուզում են արատավորել մեր Եկեղեցին ու մեր սրբությունները:

Կոստանդնուպոլսի հայ համայնքի համար պատվի հարց է արագ սրափվել, բմբռնել Հայ Եկեղեցու դեմ նյութված դավերի ծանր հետևանքները և կողքի դնելով անձնական բնույթ ունեցող բոլոր տեսակի կրքոտ վեներեն ու անհամաձայնությունները, համախմբվել Պատրիարքարանի շուրջը և մի մարդու նման իրենց փնեն տալ արժանավոր քեկնածուին, պատշաճ հակահարված տալով աննկարագիր խառնակիչներին:

